

Милија Марјановић
инспектор-просвјетни савјетник

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ИСТОРИЈЕ ЗА ПРВИ РАЗРЕД СРЕДЊИХ СТРУЧНИХ ШКОЛА

Поштовани наставници историје,

Пред вама се налазе нови наставни програми Историје за први разред средњих стручних школа који се примјењују од школске 2020/21. године. У претходном периоду били сте у прилици да се упознате са активностима које је Министарство просвјете и културе Републике Српске предузело у циљу спровођења реформских процеса у области образовања у основној и средњој школи. У том циљу је Министарство именовало, између осталих, и **Стручни тим за основно васпитање и образовање и средње образовање и васпитање за наставне предмете: историја и латински језик**. Чланови тима су узимајући у обзир мишљења и ставове наставника историје у средњим школама, као и искуства из окружења, а поштујући препоручене мјере и активности које се односе на увођењу једinstвеног приступа изучавању предмета од националног значаја са Србијом (Акциони план спровођења реформских процеса у области предшколског, основног и средњег васпитања и образовања у Републици Српској) сачинили нови наставни програм наставног предмета Историја за први разред средњих стручних школа.

Програм поред основних података о струкама и занимањима у којима се примјењује, садржи сврху, предуслове и циљеве модула, као и списак наставних тема и наставних јединица које треба да се реализују. Исходи учења су разађени кроз знања, вјештине и личне компетенције. Посебно значајне су смјернице за наставнике које садрже велики број информација које треба да помогну наставнику у процесу припремања материјала и реализације часова. У ту сврху је набројана адекватна литература коју наставник може и треба да користи у процесу припремања за часове, али и у раду са ученицима. Предвиђена је и могућност интеграција садржаја који се обрађују са другим наставним предметима који су именовани. Дата је и смјерница за оцјењивање ученика.

Увидом у програм видљиво је да није утврђен број часова по наставним темама, тако да наставник има слободу да самостално креира годишњи и оперативни програм рада узимајући у обзир све специфичности и околности у којима реализује наставу историје. Дакле, на самом почетку потребно је да извршите глобално планирање рада у коме ћете понуђене наставне теме разврстати по мјесецима, водећи рачуна о наставним јединицама које је потребно реализовати у оквиру наставних тема (број наставних јединица, обим информација које ученици треба да усвоје, значај појединих садржаја за локалну историју и слично). Након тога приступите изради оперативног програма, прво за мјесец септембар, касније и осталих мјесеци. На овај начин су ваше обавезе у оквиру планирања наставе завршене.

Значајно је да на вријеме започнете и са писањем припрема за часове. Пошто имамо нови наставни програм, потребно је и да пишете нове припреме које ће пратити овај програм. Препорука је да оне буду детаљне (без обзира на ваше радно искуство), јер је нови програм значајно другачији од оних које сте примјењивали у претходном периоду. Узмите у обзир и чињеницу да постојећи уџбеник не задовољава све потребе ученика, те је неопходно добро испланирати све активности и осмислити примјену различитих материјала за реализацију часова. Извршите селекцију наставних метода и

облика рада, добро испланирајте артикулацију часа, како би најрационалније искористили време које вам је на располагању. Предвидите разне активности за ученике, како за рад на часу, тако и за њихов самосталан рад код куће. За крај часа планирајте различите моделе провјере остварености планираних исхода учења и ученике мотивишите да врше самопроцјену, али и оцјену реализованог часа.

У процесу реализације наставног програма, ученици користе уџбеник који се налази на Списку (Каталогу) одобрених уџбеника за средњу стручну школу за школску 2020/21. годину. Чињеница да је програм донесен у августу мјесецу и да се примјењује од школске 2020/21. године, као и да не постоји уџбеник који га у потпуности прати, представљаће додатни изазов и за наставнике, а нарочито за ученике. Понуђени уџбеник са списка ученици могу користити у оним наставним темама које се садржајно подударају са темама из програма. За остваривање појединих исхода из наставног програма, бићете у обавези да ученицима учините доступним и друге изворе учења. Ови изазови ће бити пред вама само док се не објави уџбеник који ће бити написан на основу актуелног наставног програма историје. Искористите наредни период да покажете сву своју креативност, иновативност и стваралачки потенцијал. Употријебите способности заинтересованих ученика и усмјерите их у истраживачке активности које могу презентовати свим ученицима. Прилагодите захтјеве индивидуалним способностима ученика, мотивишући их да искажу своје ставове и мишљења.

У наставном програму историје акценат је стављен на теме из националне историје. У програму за једну годину учења (сва занимања осим: пословно-правни техничар, туристички техничар, угоститељски техничар и кулинарски техничар) све планиране теме прате историју српског народа, док програм за двије године учења (занимања: пословно-правни техничар, туристички техничар, угоститељски техничар и кулинарски техничар) поред тема из националне историје садрже и најзначајније теме из опште историје.

Надамо се да у процесу реализације програма и извођења наставе историје нећете имати већих проблема и недоумица. Уколико се ипак сусретнете са неким изазовима, у сваком случају консултујте стручну службу у својој школи или инспектора-просвјетног савјетника за историју. Сва своја запажања биљежите како бисте их користили у процесу евалуације наставног програма историје за средње стручне школе које ће уследити након периода примјене овог програма.

Уз искрене жеље за успјешну наредну школску годину, с поштовањем

Бања Лука, 31. 08. 2020. године